Reportatge

El primer Palau de 'la iaia de la cançó'

Teresa Rebull serà homenatjada el 6 de juliol per veus com Lluís Llach i Maria del Mar Bonet

JORDI BIANCIOTTO
BARCELONA

Com diu Lluís Llach, la seva biografia **«és una aventura»**: militant juvenil del POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista), exiliada a França als 20 anys i enrolada a la resistència antinazi, sent ja una dona de quaranta anys va agafar la guitarra per sumar-se a les files de l'emergent Nova Cançó. Ella és Teresa Rebull (Sabadell, 1919), un referent de la militància catalanista i progressista. Un **«personatge mític»**, com el qualificava ahir Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural, seu on es va presentar el concert d'homenatge que tindrà lloc el 6 de juliol al Palau de la Música.

Un concepte que en si no l'entusiasma. **«¡El mot homenatge em fa pensar que estic morta! Prefereixo *festassa*»**, deia una Rebull animada i bromista, que es deixa estimar per l'ampli club de fans: Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Joan Isaac, Marina Rossell, Josep Tero, Túrnez & Sesé, Mariona Sagarra, Relk, Muhel i tres catalans del nord, Gerard Jacquet, Gisela Bellsolà i Blues de Picolat, li faran costat al recital del Palau, titulat *Visca l'amor*, com una de les cançons del seu repertori.

Llach va situar Rebull en el context de la Nova Cançó: ella va aportar una ració de memòria històrica a una generació que no havia viscut la República. **«Va entroncar amb la Catalunya dels anys 30, una època que ningú de nosaltres cobria. Va ser el nexe d'unió amb el passat, i això que ella és una dona del dia a dia, compromesa amb totes les lluites i reivindicacions»**, va assenyalar el cantautor, que als seus inicis va tenir l'honor de recalar a la seva casa de París. **«Em va acollir quan, per qüestions sexuals, vaig haver de fugir»**, va fer broma.

MEMÒRIA DE LA GUERRA

Una de les seves cançons fetitxe és *Paisatge de l'Ebre*, amb text de Josep Gual i Lloberes i inclosa en el seu primer àlbum, llançat per Concèntric el 1972. **«La canto amb un sentiment fort perquè penso en allò, en la gent de 17 i 18 anys que va morir a l'Ebre, en la pèrdua de la República i de tot»**, va explicar Rebull, que va recordar el seu primer contacte amb la Cançó, quan va assistir a un recital de Raimon a París. **«Érem exiliats que vivíem el dolor d'estar separats de la terra. Raimon va cantar *Diguem no* i nosaltres també vam dir *no*. Va ser com un punyal que es va clavar dins meu»**.

Poc després va empunyar una guitarra comprada per al seu fill però que ell tenia mig abandonada. Amb quaranta i tants anys, la van anomenar *la iaia de la cançó*, mentre entonava peces com *Tinc set de rom* amb veu expressiva. **«Sempre he anat amunt i avall, cantant com una draipaire»**. I no ha tornat mai a travessar els Pirineus per quedar-s'hi: instal·lada a la Catalunya Nord, ara viu a Banyuls. La seva història està descrita al seu llibre de memòries, *Tot cantant*, del 1999, que tornarà a les llibreries, reeditat, la setmana que ve. Un relat amb, almenys, una gesta encara pendent. **«Pensava que em moriria sense cantar al Palau. ¡Ara ja em puc morir!»**.

EL PERIÓDICO

►► Teresa Rebull, en una imatge recent.